

Vänsterpartiet 2025 **Nämndinitiativ till Vård- och omsorgsnämnden**

Åtgärder för att hantera krisen inom hemtjänsten

Äldreomsorgen och särskilt hemtjänsten i Sverige är i djup kris och Norrköping är inget undantag. Det handlar inte om enstaka misstag eller tillfälliga brister, utan om ett grundläggande välfärdssystem som under lång tid har försvagats. När resurserna inte räcker till och personalen inte ges förutsättningar att utföra sitt arbete, är det de äldre och omsorgspersonalen som får betala priset. De senaste vittnesmålen från hemtjänsten i Norrköping har fått många norrköpingsbor att reagera kraftigt, och det med rätta. I NT kan vi läsa om hur brukare och anhöriga berättar om hög personalomsättning, minutstyrning, smutsiga lägenheter och övergrepp. Vänsterpartiet menar att det här inte kan beskrivas som något annat än en kris, och det är vårt ansvar att hantera det som en. I grund och botten beror problemen på att politiken varje år kräver att hemtjänsten ska skära ner och att personalen springa fortare. Det som skulle behövas är främst mer personal men för att de ska bli möjligt måste både staten och kommunfullmäktige skjuta till pengar som inte finns idag. Vi anser ändå att det är nödvändigt för nämnden att ta ett helhetsgrepp om äldreomsorgen, och särskilt hemtjänsten, i vår kommun och lägger därmed fram en rad förslag som vi menar skulle kunna vända en del av den negativa utveckling vi sett.

Vi har idag ett system där omsorg mäts i minuter, där varje besök tidsbestäms och effektiviseras som om människor vore maskiner. När tiden inte räcker till för ett samtal, en hand att hålla eller ett leende i dörren, har vi förlorat något grundläggande mänskligt. Omsorgen ska bygga på tillit, inte tidtagarur och därför måste minutstyrningen avskaffas. Personalen i hemtjänsten måste få förtroendet och friheten att avgöra hur lång tid ett besök behöver ta. För att det ska vara möjligt krävs bland annat bättre arbetstider och rimligare scheman som personalen faktiskt har stort inflytande över. Vi anser också att försök med arbetstidsförkortning bör genomföras inom hemtjänsten för att öka attraktiviteten och för att personalen ska orka ett helt yrkesliv.

För att så långt som möjligt försäkra oss om att förebygga att övergrepp sker inom äldreomsorgen är det nödvändigt att börja kräva utdrag ur polisens belastningsregister vid anställning. Vi föreslår också att utbildning av personal, samarbete med civilsamhället samt möjligheten för både brukare och anhöriga att avsäga sig manlig hemtjänstpersonal vid vissa hjälpinsatser ska utredas som möjliga vägar framåt.

Vänsterpartiet föreslår att Vård- och omsorgsnämnden beslutar:

1. Att en utredning tillsätts för hur minutstyrningen kan avskaffas helt, som en del av övergången mellan LOV och LOU inom hemtjänsten.
2. Att ett nytt schemasystem med stort personalinflytande utreds.
3. Att försök med arbetstidsförkortning inom utvalda delar av hemtjänsten utreds.
4. Att en enkel och välkänd visselblåsarfunktion utreds och inrättas så fort som möjligt.
5. Att en särskild utredning tillsätts för att förebygga sexuella övergrepp inom äldreomsorgen där utbildning av personal, samarbete med civilsamhället samt möjligheten för både brukare och anhöriga att avsäga sig manlig hemtjänstpersonal vid vissa hjälpinsatser ska ingå.

Nicklas Lundström (V)